

La tribuna

Delacroix: ¿geni nacional o universal?

Ve de la pàgina anterior

a convèncer al seu amant, el comte de Mornay, a convidar a Delacroix al Marroc per tal de no avorir-se en aquesta expedició. Delacroix va ser convidat per entretenir al comte i a la seva amant, que viatjava amb ell.

L'educació d'Eugène Delacroix era refinada: el seu avi matern era un ebenista famós, el seu pare oficial, Charles Delacroix, va ser ministre d'afers estrangers durant el Directori i de l'especial relació que mantenien el matrimoni Delacroix amb l'ex bisbe Tayllerand (1754-1838), sempre s'ha deduït que Eugène era fill d'aquest darrer. Tayllerand i el pintor s'assemblaven física i psíquicament. El príncep de Tayllerand va dirigir França amb administracions de tots els colors, va ser un dels homes més poderosos d'Europa, va acumular títols, riqueses i amants i tots els governs que va encapçalar varen protegir aquest possible fill artista, a pesar dels seus fracassos entre la crítica. En definitiva, la biografia del candidat a acompanyar al comte de Mornay al Marroc, el pintor conegut com a «príncep dels romàntics», resultava apropiada al cas.

Al Marroc, Delacroix, a més de distreure a Mornay, va pintar. No pintava el que llegia si no el que l'emocionava i la seva pintura va canviar radicalment. Tot el que comporta el Marroc va empènyer aquest canvi. Com a digne fill del seu pare però, el que realment el colpí va ser la dona marroquí. El pintor exclamava: «És la dona tal i com jo la concebia!». Les delicades aquarel·les del seu quadern de viatge mostren unes dones noves, sense contorsions teatrals, es mostren amb naturalitat. L'artista fascinat per el que veu i viu crea una nova pintura. Ell ho explica així: «Vaig començar a fer obres acceptables només quan em vaig poder oblidar dels petits detalls (...) Anteriorment el meu objectiu era perseguir l'exactitud i la veritat». Abans, Delacroix, s'emocionava amb l'intel·lecte i ara l'excita la vida.

INTRODUÏT secretament en un harem, observarà i dibuixarà a la dona marroquí en la seva intimitat. Delacroix les descriu com «bells gaselles humanes entre munts d'or i de seda». En dues aquarel·les entenedidores. *Dues dones àrabs assegudes* (1832) i *Dona àrab asseguda i coixins* (1832), l'artista copsa genialment postures, teixits, indolència, abandó... Les presses no li permeten acabar i anota amb paraules els detalls a tenir en compte. Quan de retorn a París aquestes dones es transformen en una gran composició, les *Dones d'Alger* (1834, a l'anterior pà-

Delacroix obté una qualitat plàstica amb la que obrir-se camí propi

gina), l'artista anirà més enllà de la nota incorporant a l'oli el procés viscut per l'home. La llum diürna de les notes marroquines esdevé foscor espessa i les dones que circulaven entre els patis de l'harem apareixen ara recloses en una saleta. L'artista aconsegueix un delicat equilibri compositiu de mirades i formes entre tres concubines blanques assegudes i una ondulant serventa negra d'esquena. Delacroix trasllada a la tela l'espontaneïtat de les seves vivències, la riquesa i diversitat de d'indumentària, l'hermetisme de les models, el silenci, l'alternança marroquí de diferents tipus de rajoles i, de nou, aquella fascinació per les babutxes (petit *Estudi de babutxes*,

1824), negligentment oblidades en primer terme com a símbol d'una sensual manera de viure.

Les *Dones d'Alger* és el millor de Delacroix. L'obra no s'enfronta a l'academicisme d'Ingres si no que s'hi imposa amb naturalitat. Aquestes dones sintetitzen els anhels de l'home romàntic sense necessitat de referències literàries i, plàsticament, tradueixen l'aprenentatge dels mestres del passat sense submissió, posant-los al servei d'un estil propi.

TOTA la pintura d'H. Matisse (1869-1954) es troba a les *Dones d'Alger* i, a la mort del pintor fundador del fauisme, l'amic Picasso ret homenatge a les seves odalisques parafrasejant la principal font d'inspiració del company en una sèrie: *Les dones d'Alger* (1955). Picasso, amb la multiplicat expressiva dels seus llenguatges plàstics, explora i externalitza la intensa gama de sensacions evocades per Delacroix. El pintor espanyol descomposa, amplia, suprimeix... conduint-nos més enllà de la bellesa de Matisse. La sèrie picassiana suggereix la profunditat intel·ligent d'aquelles *soirées* d'opi (1904-1908) que Picasso va viure al Bateau-Lavoir amb la *Fernande Olivier*, l'erotisme religiós de les deesses prostitutes de *Les demoiselles d'Avignon* (1907) i la pluralitat de sentiments que l'inspira la seva dona actual, la *Jacqueline*. Les *Dones d'Alger* de Delacroix és per a Picasso, entre altres coses, un mirall emocional

on reconèixer-se a si mateix. La sèrie de Picasso, exposada al costat de la de Delacroix al Louvre (2008-2009) va esdevenir un tot amb l'original. Picasso com el glossador medieval amb les seves notes, aclaria i actualitzava el document clàssic.

Mitjançant els diferents treballs marroquins, Delacroix aconsegueix una qualitat plàstica amb la que obrir-se camí propi dins la història de l'art. De retorn a França, l'artista explotarà totes les portes, temàtiques, plàstiques, emocionals, metodològiques, etc., que li obre el seu quadern de viatge marroquí. Paral·lelament s'enfrontarà a un colossal conjunt d'encàrrecs oficials (*Saló del rei* del Palau Borbó, *Galeria d'Apol·lo* del Louvre, *Saló de pau* de l'Ajuntament de París, etc.) amb els que el complauen els seus protectors a pesar, sovint, de crítiques adverses.

A L'ANY de la seva mort, Fantin-Latour pintà l'*Homenatge a Delacroix* (1864), en el que poetes, pintors i crítics de la nova generació reconeixien al mestre com a símbol de la llibertat artística davant de les convencions. El Louvre acaba de tancar una exposició sobre aquest tema. Però, respondre a la pregunta inicial, «¿és Delacroix un artista nacional o universal?», depèn només de la reflexió personal de l'espectador a la vista de la trajectòria que mostra l'exposició. ≡

Especialista en Picasso. Dra en Història de l'art i pintora

FONT BLANCA
RESTAURANT

Especialitats:
Carns a la brasa
Esmorzars
Celebracions

Buffet lliure
11,90 €

APARCAMENT PRIVAT
som al costat de l'església romànica

Obert de 10.00 h. a 17.00 h. Dissabte nit obert

Cra General, 3 AD300
La Cortinada - Ordino - Tel.: 850 068

l'Esquiador
restaurant buffet

Buffet lliure
9,90 €

Festes d'aniversari oferim pastis +

de diumenge a dijous tancat a la nit

Carrer de la Unió
Carrer Sant Antoni
Carrer Isabelle Sandy

Av. Carlemany

828 138
868 585
359 817

Vermell i Negre
snack bar cafeteria

PLATS COMBINATS

obert de 8.00 h a 21.00h

dissabtes i diumenges tancat
Plaça Casadet - Tel. 819 050

[X]-pirience
Outdoor Life

Novetats estiu 2012

GRIFONE
free by nature

GIANT

[OUTLET]
fi de temporada!

accessoris i recanvis Bike
equipament ciclista
piragüisme
material esquí nòrdic
roba tècnica

[X]-pirience
Outdoor Life

botiga · taller
[BIKE & SKI]

c. Joaquim Viola, 31, baixos
la Seu d'Urgell · Lleida
T. 973 11 42 84 · info@rbt3nacions.com

distribuidor oficial: **GIANT**